

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Відокремлений структурний підрозділ «Педагогічний фаховий коледж
Львівського національного університету імені Івана Франка»

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні циклової комісії викладачів
гуманітарної та соціально-економічної підготовки
(протокол № 1 від 30.08 2021р.)

Голова циклової комісії Оксана ІВАХ

СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МУЗЕЙНА ПЕДАГОГІКА

Освітній ступінь	«бакалавр»
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	027 Музеєзнавство, пам'яткознавство
Освітньо-професійна програма	Музеєзнавство, пам'яткознавство
форма навчання	денна

Силабус курсу «Музейна педагогіка»

20__ - 20__ навчального року

Назва курсу	Музейна педагогіка
Адреса викладання курсу	вул. Туган-Барановського, 7, 79005 Львів
Циклова комісія за якою закріплена дисципліна	Гуманітарної та соціально-економічної підготовки
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 Культура і мистецтво 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство
Викладач курсу	Караманов Олексій Владиславович
Контактна інформація викладачів	oleksiy.karamanov@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	У день викладання курсу відповідно до розкладу (вул. Туган-Барановського, 7) Також проводяться онлайн консультації у системі Moodle. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://pedcollege.lnu.edu.ua/course/muzeyna-pedahohika
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб сприяти процесу формування знань про музейну педагогіку – міждисциплінарну галузь знань, яка розробляє та впроваджує різні форми і методи комунікації з відвідувачами у музейному та навколо музейному просторі
Коротка анотація курсу	Навчальна дисципліна читається для студентів IV-го курсу, спеціальності 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство протягом першого семестру в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	<p>Метою вивчення дисципліни є ознайомлення майбутніх фахівців з головними аспектами педагогічної діяльності у просторі музею у контексті вивчення їх фахової дисципліни.</p> <p>Завдання вивчення дисципліни полягає у ознайомленні майбутніх фахівців з основами музейної педагогіки – міждисциплінарної галузі знань, схеми освітньої діяльності в музеї та навколо музейному просторі, головною метою якої є передача знань (інформації, умінь, поглядів) різновіковій аудиторії, розвиток навичок творчої інтерпретації музейних предметів, практичної роботи з учнівською аудиторією на основі музейної експозиції, організації психологічно комфортного середовища,</p>

	<p>стимулювання інтересу до культурної спадщини людства.</p> <p>Предметом вивчення дисципліни є закономірності, методи, форми організації творчої педагогічної взаємодії у просторі музею, спрямованої на оволодіння студентами системи знань, умінь і навичок, загальнолюдських цінностей.</p> <p style="text-align: center;">Заплановані результати навчання:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність понять “музейна педагогіка”, “культурно-освітня діяльність музеїв”, “педагогіка музейної діяльності”, “музейна комунікація”, “музейний простір”; - нові технології музейної освіти; - особливості формування історичної свідомості у процесі навчання в музеї; - методичку організації і проведення музейних занять з різновіковою аудиторією. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - володіти термінологічним апаратом дисципліни; - розуміти мову музейної експозиції; - сприймати та аналізувати музейну інформацію; - логічно мислити, послідовно та аргументовано розвивати свою думку; - інтерпретувати історичну реліквію; - використовувати потенціал музею для розкриття творчих здібностей особистості; - оцінювати історичні явища з різних позицій.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бондар М. М. Нариси музейної справи / М. М. Бондар, Г. Г. Мезенцева, Л. Н. Славін. – К., 1959. – 156 с. 2. Вайдахер Ф. Загальна музеологія / Ф. Вайдахер: перекл. з нім. В. Лозинський, О. Лянг, Х. Назаркевич. – Львів : Літопис, 2005. – 632 с. 3. Ганнусенко Н. І. Етнохудожнє виховання школярів у позаурочний час / Н. І. Ганнусенко. – К.: ТОВ «ХІК», 2004. – 96 с. 4. Демиденко В. В. Мистецтво у світоглядному вихованні (формування світоглядних уявлень підлітків на уроках літератури, музики, образотворчого мистецтва) : навч. посібник для студ. ВНЗ / В. В. Демиденко. – Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ ім. Тараса Шевченка», 2008. – 200 с. 5/ Караманов О. В. Музейна дидактика у системі організації комунікації з відвідувачами // Матеріали Восьмої науково-практичної конференції “Музейна педагогіка – проблеми, сьогодення, перспективи” (Київ, 1-2 жовтня 2020 р.) / Національний Києво-Печерський історикокультурний заповідник. – К.: НКПІКЗ, 2020. – С. 55–57/ 6. Караманов О. В. Педагогічна діяльність музеїв в сучасному освітньому просторі України. Львів: Сполом, 2020. 7. Pater R/ Edukacja muzealna – muzea dla dzieci i młogzieży. Kraków, 2016. <p>Допоміжна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Караманов О. В. Вищий навчальний заклад у просторі музею: перспективи впровадження інтегрованих курсів / О. В. Караманов // Вісн. Львів. ун-ту. – Серія педагогічна. –

	<p>Львів : Видав. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2010. – Вип. 26. – С. 134-142.</p> <p>2. Караманов О. В. Метод і прийом локалізації подій в організації практичних занять у музеї / О. В. Караманов // Могилянські читання 2008 року: Зб. наук. пр. : Церква і музей: втрати ХХ століття / Нац. Києво-Печер. іст.-культ. Заповідник ; Ред. рада : В. М. Колпакова (відп. ред.) та ін. – К. : Фенікс, 2009. – С. 404-407.</p> <p>3. Караманов О. В. Музей – ВНЗ: принципи побудови інтегрованого заняття / О. В. Караманов // Матеріали звітних наукових конференцій кафедри загальної та соціальної педагогіки. – Львів : Вид-во ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – Вип. 10. – С. 33-36.</p> <p>4. Караманов, О. В. Музейна педагогіка в контексті багатокультурного освітнього середовища в Україні / О. В. Караманов // Шлях освіти. – 2012. – № 2. – С. 8-11.</p> <p>Медведева І. М. Розвиток музейно-педагогічної діяльності : навч. посіб. / Донбаська держ. машинобудівна академія. – Краматорськ : ДДМА, 2009. – 60 с.</p> <p>5. Караманов О. В. «Школа і музей: працюємо разом» : львівський досвід інтегрованих уроків з музейної педагогіки / О. Караманов, І. Ласкій // Історія України. – Червень 2010. – № 21 (661). – С. 13-16.</p> <p>Інформаційні ресурси:</p> <p>1. Відлуння віків. Український пам'яткоохоронний портал URL: http://www.pamjatky.org.ua</p> <p>2. Все про туризм: краєзнавство, країнознавство та географія туризму. URL: https://tourlib.net/geogr.htm</p> <p>3. Електронна бібліотека «Культура України» URL : http://www.elib.nplu.org</p> <p>4. Замки та храми України URL: http://www.castles.com.ua</p> <p>5. Інститут історії України НАН України URL: http://www.history.org.ua/</p> <p>6. Історія України IX – XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації UR L: http://www.litopys.org.ua</p> <p>7. Музейний простір України URL: http://www.prostir.museum</p> <p>8. Національна спілка краєзнавців України URL: http://nsku.org.ua/</p>
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	64 години аудиторних занять (28 годин лекційних занять і 36 годин практичних занять) та 26 годин самостійної роботи
Програмні компетентності	<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>\ЗК 6. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).</p> <p>Фахові компетентності:</p> <p>СК 1. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо</p>

	<p>відповідно до розуміння тенденцій розвитку музейної та пам'яткохоронної галузі.</p> <p>СК 4. Здатність до експозиційної, науково-фондової, культурно-просвітницької діяльності на основі професійно профільованих знань.</p> <p>СК 5. Здатність забезпечувати обслуговування відвідувачів.</p> <p>СК 12. Здатність організувати міждисциплінарну педагогічну діяльність у просторі музею.</p> <p>СК 13. Здатність забезпечувати інтеграцію різних форм музейної комунікації.</p>
Програмні результати навчання	<p>ПР 3. Розробляти організаційну структуру, основні завдання, напрями діяльності музеїв, заповідників та інших закладів музейного типу залежно від їх класифікаційної приналежності.</p> <p>ПР 13. Розробляти наукові концепції експозицій та виставок для музеїв, заповідників, інших закладів музейного типу.</p> <p>ПР 15. Формувати план культурно-освітньої роботи та організувати заходи з популяризації музейних цінностей, об'єктів історико-культурної спадщини, природних пам'яток з врахуванням потреб різних верств населення.</p> <p>ПР 22. Вміти планувати та організувати міждисциплінарну культурно-просвітницьку та педагогічну діяльність у музейному просторі.</p> <p>ПР 23. Вміти розробляти інтегровані музейні заняття, музейно-педагогічні програми і проекти для роботи з різновіковою аудиторією.</p> <p>ПР 24. Володіти методикою комунікації в музейному просторі з відповідною цільовою аудиторією.</p>
Ключові слова	Музей, екскурсія, педагогіка, психологія, комунікація, музейно-педагогічна діяльність, міждисциплінарність.
Формат курсу	Очний. Проведення лекцій і консультацій для кращого розуміння тем
Теми	Подано у таблиці
Підсумковий контроль, форма	Іспит у кінці семестру письмовий
Пререквізити	<p>Викладання навчальної дисципліни базується на знаннях, які отримує студент в результаті вивчення навчальних дисциплін «Вступ до спеціальності», «Основи науково-педагогічних досліджень», та «Основи міжособистісної комунікації» і набуття компетенцій після завершення навчання на освітньому ступені бакалавра зі спеціальності 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство.</p> <p>Навчальна дисципліна є нормативною навчальною дисципліною циклу загальної підготовки бакалаврів ОПІ Музеєзнавство, пам'яткознавство.</p>
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція, бесіда, інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм), методи організації мислительних дій, розвитку творчого і критичного мислення (аналіз, синтез, порівняння; синектика, дедукція, індукція та ін.), виконання індивідуальних завдань та проекту.
Необхідне обладнання	персональний комп'ютер, проектор, особисті гаджети студентів.

<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів при оцінюванні знань за поточну успішність становить 50 балів, на екзамен – 50 балів.</p> <p>Результат роботи студента протягом семестру складається з наступних компонентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - результатів роботи на <i>семінарському занятті</i> (2 бали). Підсумкова кількість балів за роботу на семінарському занятті визначається як сума балів, отриманих за усні чи письмові відповіді студента (1 бали x 18 = 20 балів); - <i>трьох модульних контрольних робіт</i> (5 балів + 5 балів + 5 балів = 15 балів), що проводиться за результатами вивчення частини навчального курсу. Оцінювання самостійної роботи студента здійснюється під час проведення кожної модульної контрольної роботи; - <i>двох міні-проектів (алгоритмізованих письмових завдань)</i> (5 балів + 10 балів = 15 балів), <p>Екзамен (50 балів), що підсумовує знання теоретичних положень курсу, студент складає під час екзаменаційної сесії в письмовій формі на платформі Moodle.</p> <p>Під час складання екзамену на платформі Moodle студент протягом 60 хвилин повинен дати відповідь на 50 тестових завдань. Кожне тестове завдання передбачає обрання однієї правильної відповіді із трьох запропонованих та оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів за іспит – 50.</p> <p>Очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями і характеризуватимуться самостійністю суджень та вмінням робити власні висновки. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для незарахування викладачем, незалежно від масштабу плагіату, обману.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем, виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студент заохочується до використання також й іншої літератури, якої немає серед рекомендованих.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до екзамену.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про музейну педагогіку як сучасну технологію навчання та її зв'язок із суміжними дисциплінами. 2. Інтерпретація поняття «музейна педагогіка» у різних країнах світу. 3. Основні завдання музейної педагогіки у контексті взаємодії освіти і мистецтва. 4. Поняття про музейну педагогіку та її роль у

сучасному «суспільстві знань».

5. Аналіз основної музейно-педагогічної термінології (визначення, категорії, поняття).

6. Особливості взаємодії академічної і неформальної освіти у просторі музею.

7. Передумови становлення музейної педагогіки. Організація системи домашніх промислів (slojd) у Скандинавії та виникнення шкільних музеїв.

8. Поширення музейної педагогіки у Німеччині. Історичні аспекти появи терміну «музейна педагогіка».

9. Музейно-педагогічні погляди Г. Кершенштайнера.

10. Музейно-педагогічні погляди Г. Фройденталя.

11. Музейно-педагогічні погляди А. Рейхвейна.

12. Музейно-педагогічні погляди А. Ліхтварка

13. Музейно-педагогічні погляди Д. Дьюї

14. Музейно-педагогічні погляди Н. Саймон.

15. Особливості розвитку музейної педагогіки в Україні.

16. Сучасні музейно-педагогічні центри в Україні.

17. Поняття про музейну комунікацію та її історичні моделі.

18. Сучасна інтерпретація стилів навчання в музеї.

19. Аналіз стратегій (моделей) музейної комунікації.

20. «Мова музейної виставки» у контексті взаємодії з відвідувачами.

21. Ступені освоєння музейної інформації. Історичні аспекти взаємодії музею і школи.

22. Школа і музей як важливі соціальні конструкти в умовах розвитку особистісно орієнтованої та креативної освітньої парадигми.

23. Інноваційні музейно-педагогічні підходи і методики: аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду.

24. «Педагогічний марафон» як інноваційна технологія музейно-педагогічної діяльності.

25. Музей-школа-університет у сучасному «суспільстві знань».

26. Сучасні музейно-педагогічні університетські центри.

27. Проблема підготовки музейного педагога у вищій школі.

28. Поняття про музейну дидактику.

29. Музейна дидактика і алгоритми комунікації в музеї.

30. Заняття з історії та географії у просторі музею проектування та реалізація стратегії.

31. Заняття з художньої культури та мистецтва у просторі музею: проектування та реалізація стратегії.

32. Заняття з літератури у просторі музею: проектування та реалізація стратегії.

33. Поняття про демократичне освітнє середовища у просторі музею.

34. Міждисциплінарність у виборі засадничих основ музейного заняття.

35. «Мова музейної виставки» та вибір дискурсу у

	<p>просторі музею (мультикультурний, мультимедійний та інклюзивний дискурси).</p> <p>форми організації навчання у просторі музею, їх специфіка.</p> <p>36. Алгоритм підготовки музейного заняття. Музейний конструктор.</p> <p>37. Поняття про інтегроване музейне заняття.</p> <p>38. Базові форми організації навчання у просторі музею, їх специфіка.</p> <p>39. Особливості проведення музейної екскурсії.</p> <p>40. Музейний урок та музейний семінар.</p> <p>41. Додаткові форми музейної комунікації та їх роль у контексті просвітницької, навчальної та рекреаційної функції музею.</p> <p>42. Поняття про музейно-педагогічні засоби навчання.</p> <p>43. Головні принципи розробки дидактичного забезпечення у просторі музею.</p> <p>44. Особливості проектування листків активності, маршрутних листів, плакатів, постерів, рефлексивних карт для різновікової музейної аудиторії.</p> <p>45. Поняття про музейно-педагогічну взаємодію та її психологічні механізми.</p> <p>46. Методи організації музейно-педагогічної взаємодії з дитячою аудиторією.</p> <p>47. Методи організації музейно-педагогічної взаємодії з учнівською аудиторією.</p> <p>48. Музейний простір і музейне середовище навчання (на прикладі музеїв різного профілю).</p> <p>49. Особливості організації музейно-виставкової діяльності.</p> <p>50. Типи і види сучасних музейних експозицій.</p> <p>51. Поняття про музейний предмет і музейний експонат.</p> <p>52. Міждисциплінарний характер музейного предмета та особливості його інтерпретації у процесі навчання.</p> <p>53. Головні техніки використання музейних предметів на експозиції.</p> <p>54. Поняття про музейно-педагогічні програми, їх роль і значення у процесі музейної комунікації.</p> <p>55. Головні принципи та етапи створення музейно-педагогічної програми.</p> <p>56. Поняття про музейно-педагогічний проект: алгоритм створення.</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу на сайті: http://e-learning.lnu.edu.ua/</p>

Схема курсу

Тиждень	Тема занять	Форма діяльності та обсяг годин	Термін виконання
Змістовий модуль 1.			
1.	Тема 1. Вступне заняття. Структура та завдання курсу. Музейна педагогіка як наукова дисципліна та особливості її інтерпретації у різних країнах світу.	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год, самостійна робота – 2 год	
2.	Тема 2. Аналіз базових термінів музейної педагогіки та суміжних дисциплін у системі взаємодії академічної та неформальної освіти зі сферою культури.	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год, самостійна робота – 2 год	
3.	Тема 3. Історичний огляд розвитку музейної педагогіки у різних країнах світу та в Україні.	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 4 год, самостійна робота – 2 год	
4.	Тема 4. Поняття про музейну комунікацію та її роль в організації ефективної взаємодії з відвідувачами.	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 4 год, самостійна робота – 2 год	
5.	Тема 5. Музей і школа: аналіз сучасних методологічних підходів – «музей у просторі школи», «школа у просторі музею», «освіта через мистецтво» та ін.	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год, самостійна робота – 2 год	
	<i>Модульна контрольна робота 1</i>		
Змістовий модуль 2.			
6.	Тема 6. Музейна педагогіка як галузь сучасного університетського знання.	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год, самостійна робота – 2 год	
7.	Тема 7. Роль музейного педагога в організації просвітницької та навчальної діяльності з учнями та студентами.	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 4 год, самостійна робота – 2 год	
8.	Тема 8. Музейна дидактика. Педагогічні технології та особливості їх реалізації у музеях різного типу та профілю.	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год., самостійна робота – 2 год	
9.	Тема 9. Методологічні засади організації демократичного освітнього середовища у просторі музею (мультикультурний, мультимедійний та інклюзивний дискурси, алгоритми та інструменти навчання).	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 4 год, самостійна робота – 2 год	
	<i>Модульна контрольна робота 2</i>		
Змістовий модуль 3.			
10.	Тема 10. Технологія підготовки та організації інтегрованого музейного заняття (урок, семінар, воркшоп та ін.).	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год., самостійна робота – 2 год	

11.	Тема 11. Дидактичні засоби музейної педагогіки та методика їх розробки (листки активності, маршрутні листи, постери, плакати, рефлексивні карти).	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год., самостійна робота – 2 год	
12.	Тема 12. Методи і прийоми навчання й виховання у музейному просторі. Організація музейного середовища навчання.	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год., самостійна робота – 2 год	
13.	Тема 13. Технологія створення міні-виставки: ідея, підготовка, засоби, презентація, промоція).	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год., самостійна робота – 2 год	
14.	Тема 14. Музейно-педагогічні програми і проекти: методики проектування та практичної реалізації	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год., самостійна робота – 2 год	
	<i>Модульна контрольна робота 3</i>		